

Değerli misafirler, kıymetli dostum Fatih Birol,

Sayın Cumhurbaşkanımızın daveti üzerine ülkemize resmi ziyarette bulunan İran Cumhurbaşkanı Ruhani ve beraberindeki heyetle yapacağımız toplantı ve görüşmeler nedeniyle IICEC Konferansı: Dünya Enerji Görünümü 2018 Türkiye Sunumu'nda sizlerle bir araya gelemediğim için müteessirim.

Enerjinin bütün paydaşlarını göz önüne alarak yapılan bu tür detaylı çalışmalar enerji ile ilgili alınacak stratejik kararlar için önemli veriler sunuyor. Gerek bölgemizde gerekse dünyamız da sürdürülebilir bir enerji geleceğinin kurulabilmesi için farkındalığın artırılması ve bilinçlendirmeye dönük önemli çalışmalar yürüten Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi'ne ve Fatih Birol nezdinde Uluslararası Enerji Ajansına teşekkürlerimi sunuyorum.

Hava durumu ajanslarının güneşli havalardan çok, yağmurlu ve soğuk havaları doğru tahmin etmesi beklenir. Performans puanı da kötü olayları önceden tahmin edebildiği kadar artar. İyi olayları tahmin etmesi başarısına bu derecede bir katkı yapmaz.

Tıpkı olumsuz hava koşullarını önceden veren Meteoroloji gibi Uluslararası Enerji Ajansının ana kitabı olan Dünya Enerji Görünümünden beklentimiz de bizi bekleyen yağmurlu ve soğuk olaylar konusunda bizleri önceden bilgilendirmesi ve dünya enerji sisteminin hava kontrol kulesinden bizlere uyarılar yapmasıdır.

Ülkemizle ilgili konuşmak gerekirse, kendi enerji görünümümüzde, gelecekte tüm ulaştırma talebimiz elektrikli hale gelse bile bugünkü petrol üretimimizin en az iki katına ulaşmamız gerektiğini öngörüyoruz. Bu sebeple Milli Enerji ve Maden Politikası kapsamında denizlerimizdeki petrol ve gaz arama çalışmaları hızla yolumuza devam edeceğiz. Hep dediğimiz gibi "**Varsa bulacağız**". Bu vesileyle tüm iş insanlarını da Türkiye'de petrol ve gaz arama çalışmaları sektörüne yatırım yapmaya davet ediyorum. Çünkü petrol ve fosil kaynaklar olmadan, en azından bir 50 sene daha, enerji sisteminin çarkları dönmeyecek.

Bununla beraber enerjide verimlilik ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızı da sonuna kadar kullanacağız. Verimlilik en temiz kaynağımız ve bu konuyla ilgili bazı özel adımlarımız olacak. Petrolde nasıl "**varsayacağız**" diyorsak verimlilikte de "**var ve kullanacağız**" diyoruz.

Güneş konusunda 2018'de biliyorsunuz rekorlar kırdık. Arkadaşlarımız incelemeler yaptılar. Yazın en güneşli günde 4500 MW üreten güneş santralleri, kar yağdığı günlerde 1000 MW'ların altına kadar düşüyor. Bu bir ikilemi de beraberinde getiriyor. Yani yenilenebilir kaynakların sistemde çok olması kadar, bu kaynakların mevsimsel değişkenliği de termik santrallerin üretimlerini etkileyeceği görülüyor. Raporda da değinildiği gibi, tüm dünyada mevcut toptan satış piyasaları maalesef zorlanıyor ve kapasite-esneklik tabanlı mekanizmalar ile yeni elektrik piyasası düzenine geçiş başladı. Bunun maliyetinin ne kadar olacağını da zaman gösterecek.

Ticaret anlamında ise Türkiye'de bu sene doğal gaz da OTSP yani organize toptan satış piyasalarını devreye aldık. 2019 yılı içerisinde ileri tarihli fiziksel kontrat miktarları devreye girecek. Kontrat miktarı arttıkça piyasa derinliği de artacak. Hem elektrik hem doğal gazda hedefimiz, piyasa katılımcılarının kendi risklerini kendileri yönetmeleri ve kendi piyasa öngörülerini piyasa araçlarıyla bağlayabildikleri derinlikli bir piyasa oluşturmaktır.

Milli Enerji ve Maden Politikamızın en önemli ayaklardan biri yerlileştirme. Enerji dönüşümleri aslında bir teknoloji hikâyesidir. Yani teknolojiniz yoksa enerji oyununda sözü geçen bir oyuncu olmanız zor. Büyük bir oyunun oyuncusuysanız, teknolojiniz olmalı ve bu teknoloji başkalarının da işine yaramalı. YEKA projeleri ile Türkiye yenilenebilir enerji teknolojilerinde ve gelecekte depolamada teknoloji merkezlerinde en önemli üretim üslerinden biri olmayı hedefliyor. Fakat daha birçok teknoloji en az birer enerji kaynağı kadar

sistemimize etki ediyor. Yapay zekâ, akıllı sistemler, gelişmiş veri araçları gündemimizde en üst sıralardadır. Elektrikli arabalar, kayıt zinciri gibi birçok yeni teknolojiyi de araştırarak kendimize bir yol haritası belirliyoruz.

Enerjide gelecek tartışmasının en önemli tarafı, bu tartışmanın galibi yok ama öğreneni çok.

Bu vesileyle Sayın Fatih Birol'u ve Sabancı Üniversitesi'ni bir kez daha tebrik ediyorum. Raporun sektörümüze farklı bakış açıları kazandıracığı düşüncesiyle toplantının bütün katılımcılar için verimli geçmesini diler, herkese selamlarımı iletirim.